

SOPHIA GEUZE - redacteur nd.nl/columns

ROEST

Je kent iemand niet en toch heb je er een band mee. Dat kan. Sommige mensen hebben dat met iemand uit het verre verleden, omdat die in hun stamboom voorkomt. Of met iemand met wie je een gemeenschappelijke kennis blijkt te hebben. Dan heeft die een bijzonder moment met een vriend gehad die de blauwvinger was van het achtertrichte van de ander. Dat zijn van die verhalen waarbij ik de draad al snel kwijt ben. Ik ken mensen die al in het eerste gesprek zo een link vinden met een persoon die ze beiden niet echt kennen. En toch voelen ze zich opeens met elkaar verbonden. Zelf heb ik dat niet. Of nog beter gezegd: ik heb er niets mee. Tenminste, dat dacht ik. Tot de Olympische Winterspelen en het EK Allround. Daar reed de vrolijke en positieve Patrick Roest mooie tijden, waarvoor hij op de podia behandelde. Die Roest komt uit mijn geboorteplaats, Lekkerveer, waar je bij vorst heerlijk kunt schaatsen op de slootjes. Dat schept een band. Tenminste tussen mij en hem, want hij heeft natuurlijk geen idee wie ik ben.

INGEZONDEN HARTOM YOHANNES, AMERSFOORT

Betoging liever tegen Eritrea

Honderden of duizenden Eritreërs uit heel Europa zullen vandaag op het Malieveld in Den Haag neerstrijken om tegen de Nederlandse overheid te demonstreren. Diverse aanhangers van het regime bevestigden mij in vertrouwen dat zij gemobiliseerd zijn door kadets van het Eritreese regime in Europa. De organisatoren – die jeugdorganisatie van het Eritreese regime (EPPJJ), consulaten en ambassades – beschuldigen de Nederlandse overheid van vijandigheid jegens Nederlanders van Eritreese komaf. Volgens de organisatoren neemt deze toe. Voorjaar april verschoot de Veldtoevanburgemeester een conferentie van het regime. Eind vorig jaar eiste de Tweede Kamer de

sluiting van de Eritrese ambassade in Den Haag, omdat deze Eritreërs direct en indirect dwingt maandelijks 2 procent van hun inkomen en andere 'contributies voor het vaderland' af te dragen. Eind januari verklaarde toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Halbe Zijlstra de Eritrese zaakgenestige tot persona non grata. De afgelopen jaren hebben aanhangers van het regime kritische Nederlandse academici en journalisten, onder wie ondergeteelde, op allerlei manieren getracht de mond te snoeven. Intimidaties en rechtszaken bleven niet succesvol. Vervolgens werden de Nederlandse rechters van racisme en discriminatie beschuldigd door de aanhangers van het regime,

onder wie jongeren die hier zijn opgegroeid. In Eritrea heerst een ongekend vreed regime. Journalisten, kritische ministers en religieuze leiders verschijnen niet voor de rechter. Zij zijn spoorloos verdwenen. De demonstranten kunnen beter tegen het regime in Eritrea demonstreren. Als het in Eritrea beter is, waarom zijn ze dan hier, in een land dat hun ongekende vrijheid en welvaart geeft? Nederland moet niet toestaan dat hier een mini-dictatuur-Eritrea wordt gesicht. Alleen het uitzetten van de zaakgelastigde lost het probleem niet op. Er is meer gericht en geoordeelde actie nodig van de Nederlandse overheid. <

Spaarders leveren de brandstof voor de winstmachine, en niet de aandeelhouders.

Na het uitbreken van de crisis is DNB tot het inzicht gekomen dat cultuur en gedrag binnen de financiële sector van belang zijn voor de financiële stabiliteit. DNB heeft fors geïnvesteerd in psychologen en verandertkundigen om het toezicht hierop te verbeteren. Het is vergerse mochte geweest. Wedrom blijkt de graal-cultuur en het haantjesgedrag onuitroeibaar. In feite trekt ING een lange neus; laat jullie psychologen maar doen wat zij willen graaien, dan doe ik wat die gevoelt.

Leuk dat ING als hoofdsponsor bijdraagt aan de ambitie van Oranje om ooit weer Europees kampioen te worden. Maar het is nergens voor nodig dat de sponsor deze ambitie zelf overneemt.

demont op aandelen te verhogen. Voor een vooruitzichte toezicht-houder moeten het beloningspakket van Hamers en de uitspraken van Van der Veer die aandeelhouders aanspreken. Er is alle reden het toezicht op ING te intensiveren. Een snelgroeiende ING is in het eigenbelang van het topmanagement. Een nog grotere ING kan zich spiegelen aan nog grotere bedrijven. Over een tijdje zal Hamers weer bij de commissarissen aankloppen voor de volgende loonsverhoging. Van der Veer zegt nu: 'Ralph Hamers is eredivisie, maar werd Jupiler League betaald.' De volgende keer wordt het: 'Ralph Hamers is Champions League, maar werd eredivisie betaald.' Dit is de logica van haantjes die hun loopbaan als één grote wedstrijd zijn. Maar een bank is geen autofabriek, waar de schalvoorzijding voor het oprapen ligt. Toven een be-

INGEZONDEN KLAAS HOEKSTRA, NIJKERK

Rechtgezet

- ▶ Het campagneprogramma van de Christen Unie was niet met lijsttrekkers vanaf 50 jaar (Nederlands Dagblad 12 maart), maar met meer dan 50 lijsttrekkers.
- ▶ De Saskia van Megeelen, de nieuwe voorzitter van de Protestantse Kerk in Nederland, studeerde niet theologie aan de vrijgevatte-gereformeerde Theologische Universiteit in Kampen (Nederlands Dagblad 10 maart). Zij volgde de ambtsopleiding aan de toenmalige Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (synodaal), een van de fusiepartners van de Protestantse Kerk in Nederland. Die was eveneens gevestigd in Kampen. <

Moderne tollenaars

Lezend over de ophel betreffende het salaris van de ING-topman (Nederlands Dagblad 9 en 10 maart), voel ik boosheid over, en tegelijk een groot medelijden met deze 'moderne tollenaars'. Zij zijn in de macht van geld en bezucht gekomen. Waar is hun ven? Je kunt toch niet meer eten, niet meer drinken terwijl de donkere ogen met honger van de wereld je aanstaan. Houden van mensen – arme en rijke – doet pijn en hoe meer je liefheb, hoe meer een mens pijn lijdt en verdriet ondergaat. In deze tijdsweken staan wij daar weer bij stil. Alzo lief had Daar weer! – 'Hij gaf alles. Onpeilbaar groot is zijn liefde. <

DEEL AUF 1 SOCCERATES

VER DE KOERS VAN ING

Leuk dat ING als hoofdsponsor bijdraagt aan de ambitie van Oranje om ooit weer Europees kampioen te worden. Maar het is nergens voor nodig dat de sponsor deze ambitie zelf overneemt.

paalde minimumwages – die ING allang heeft bereikt – is het enige echte schaalvoordeel, dat de overheid je nooit failliet zal laten gaan. Een bank is dan 'too big to fail'. Vanuit het perspectief van de belastingbetaler is dat geen voordeel, maar een nadeel. Als bedrijf wordt een bank door toenemende omvang en complexiteit alom 'too big to manage'. Hoe groter ING wordt, hoe slechter de leiding zal overzien welke risico's er binnen de vele bedrijfsdelen worden genomen om de kampienschaaft in de wacht te slepen. Graaiucultuur en groeiambitie vormen een gevaarlijk spaarers.

Waar ING de plank volledig mislaat, is in de vergelijking met Europese niet-financiële toepbedrijven. ING is geen privaat bedrijf dat volledig los-

INGEZONDEN JOHAN BUWALDA, OUD-MEDEWERKER VAN HET WN-ONTWIKKELINGSFONDUS UNDP

Arm-zalige argumenten

Ach, wat gebruikt Jeroen van der Veer een arm-zalige argument om de salarisverhoging van de baas van de ING Bank goed te praten. Ralph Hamers verdient veel te weinig ten opzichte van collega's bij Europese bedrijven van dezelfde grootte. Wij Nederlanders, die op veel terreinen voorop lopen, willen echter collega's aanhouden als het om de beloning gaat. Wat zou het geweldigheid zijn als ook hierin voorop lopen, een voorbeeld van nuchterheid. Hij zegt dat een dergelijk salaris hoort bij de positie van baas van de ING. 'Hoeveertijdigheidzamen mens elke dag gezonden beginnen, en aan de ander om een bank te runnen. <

COLUMN

Paul van Geest is hoogleraar kerkgeschiedenis in Tilburg en hoogleraar economie en theologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij schrijft elke tweede dinsdag van de maand een column.

PAUL VAN GEEST nd.nl/columns

'SLAAAFSE ZIELEN'

In de vroege Middeleeuwen werd in de theologie een soort theorie ontwikkeld, waarin gesteld werd dat de kerkvaders altijd een magistrale consensus hadden over wezenlijke zaken in geloof en moraal. Dat is natuurlijk te mooi om waar te zijn. Alleen al over de status van het huwelijk vochten Augustinus en Hieronymus elkaar beleefd te tent uit en bij dit voorbeeld laat ik het maar. In het denken van de kerkvaders over God, mens en maatschappij is zeer veel pluriformiteit te ontdekken. Dat zien in de katholieke theologie zelfs ronduit tegengesteld posties ontwikkeld als er over het verschijnsel mens werd nagedacht, kwam in later eeuwen nog schrijnender aan het licht.

paus tegen slavernij
Opgeleid als classicus, filosoof en theoloog, kreeg de dominicaan Juan Ginés de Sepúlveda in 1534, de opdracht van paus Clemens VII de verken van Aristoteles te verhalen. Hierdoor ontwikkelde hij de gedachte dat de oorspronkelijke bewoners in de Spaanse kolonies in Centraal- en Zuid-Amerika tot slaaf gemaakt konden worden, omdat zij de 'servielse ziel' hadden en van nature slaaf waren. Aristoteles had namelijk over deze zielen geschreven.

Zijn interpretatie van het aristotelische natuurrechtssysteem deed hem een mens- en maatschappijvisie ontwikkelen waarin de slavernij gerechtvaardigd werd, op basis van de vermeende inferioriteit van de inheemse bewoners van Amerika. De Sepúlveda stond met zijn opvattingen echter lijnrecht tegenover Bartolomeo de las Casas. Ook De las Casas hoorde tot de orde van de dominicanen. Uitgezonden naar Amerika, zou hij er in 1544 de eerste bisschop van Chiapas worden. In 1522 had hij van keizer Karel V toestemming verkregen om een kolonie te stichten in Venezuela. Deze keizer had in 1530 al

Indianen mochten geen slaaf zijn, Afrikanen wel.

verordend dat Indianen niet tot slaaf mochten worden gemaakt. Ook paus Paulus III had onder meer in zijn korte geschrift *Veritas Ipsa* (1537) en zijn bij *Sublimis Deus* (1537) deze praktijken streng veroordeeld. De paus benadrukte de menselijke waardigheid van de indianen en hun recht op vrijheid en eigendom.

Maar de slavenhandelaars wisten van geen wijken en handelden gewoon door. Daarom voerde Karel V de zogenaamde 'Nieuwe Wetten' in, waarin de slavernij verboden werd. Dat was onder meer te danken aan De las Casas. Die had zich eerder genoodzaakt gezien in zijn boek *Brevísima relación de la destrucción de las Indias* (1552) een felle aanklacht in te dienen tegen het onrecht jegens en de mishandeling van de indianen.

strijd onbeslist
De indianen kregen in 1550 de gelegenheid elkaar met hun tangegestelde mensbeleid te confronteren. De strijd bleef onbeslist. De Sepúlveda kon de 'Nieuwe Wetten' niet teruggevoerd krijgen. Maar De las Casas kon de Spaanse veroveringsoorlog en het misbruik van de Indianen geen halt toeeroepen, ook al wist hij te bewerkstelligen dat Indianen niet meer tot slaaf konden worden gemaakt. Hetzelfde kreeg hij evenwel niet gedaan voor de mensen die uit Afrika werden getransporteerd.

Zeker in het licht van het meest treffende punt dat De las Casas maakte, bleken de tijden dus niet zo christelijk als zij leken. Zijn beste argument tegen de slavenhandel van wie ook, was dat Aristoteles dan wel over het onderscheid in zielen sprak, maar dat er in de Schrift werkelijk niets, maar dan ook helemaal niets wordt gezegd over een onderscheid in zielen. Sterker nog: er staat geschreven dat ieder mens is geschapen naar het beeld en gelijkenis van God (Genesis 1). Een schrijver theologische gestelling, met zulke monddraamatische gevolgen ook, is er in de geschiedenis van het christendom niet geworden. Dat aan artikel 1 van onze Grondwet wel het mensbeeld van het bijbelse Genesis ten grondslag ligt, en niet dat van De Sepúlveda's interpretatie van Aristoteles, stemt tot grote dankbaarheid.

INGEZONDEN RAHS ZIESS'S DES PLANTES, BERKEL EN RODENHUIS

Uw eigen salaris

Alom wordt sterk afleurend gereageerd op de salarisverhoging voor ING-topman Ralph Hamers (Nederlands Dagblad 9 en 10 maart). Maar voordat je dat ook doet, vraag je eens af wat je zelf zou doen, als jouv baas je salaris met dat percentage zou aanpassen. Terwijl je collega's op een magere cas-verhoging blijven staan. 'Natuurlijk zou ik dat niet willen. Ik zou solidair met hen zijn. Zeker weten! Misschien dat een enkeling dat zou doen. De grote meerderheid van ons zou die grote verhoging zonder meer incasseren, in de overtuiging dat het dik verdienst is: eindelijk gerechtigheid, had al veel eerder moeten gebeuren. <